

ČETIRI BALADE VOJISLAVA ILIĆA

Rubriku priprema: Aleksandra Mitić

U beogradskoj Paliluli, gde se sreću Vašingtonova i Palmotićeve ulice, osamdesetih godina devetnaestog veka bio je dom Jove Ilića.

Stari književnik, tada već bivši ministar, pušio je čibuk, pomalo pisao, primao prijatelje i gledao kako mu sinovi stasavaju.

Milutin, Dragutin, Vojislav i Žarko, odmena ocu u životu i u spisateljstvu.

Jova Ilić, domaćin i kućevan čovek, nije voleo kafanu, ali je zato njegova kuća, tada na periferiji grada bila i danju i noću otvorena za goste.

Tako su mu na kafu i razgovor dolazili Đura Jakšić, Laza Kostić, Jova Zmaj, Matija Ban i drugi.

Mladom Branislavu Nušiću dom Ilića izgledao je kao neki čarobni zamak. Janku Veselinoviću, Stevanu Sremcu, Lazi Lazareviću, Radoju Domanoviću bio je to književni salon u kome su mnogo naučili o literaturi. A nepopravljivom boemu, Antonu Gustavu Matošu bio je dobrodošlo pribežište. Svakodnevno je, kao u kafanu, dolazio na ručak.

Jova je posebno bio popustljiv prema svom sinu Vojislavu. Voja je do petnaeste godine bio bolešljiv, jedva je i školu pohađao. Poslednja diploma koju je dobio bila je o završenom trećem razredu gimnazije. Posle je malo išao na Veliku školu, pa i to zabatalio. Ipak, slušajući svakodnevno poznate pesnike i pripovedače, odlučio da se posveti poeziji.

Vojine prve pesme su svetlost dana ugledale u tada najuglednijem srpskom časopisu „Otažbina”.

A sa poezijom su nekako krenule i prve ljubavi.

Dok Vojislav u društvu braće pravi prve nesigurne boemske korake kod „Kolarca”, preko puta u pozorištu publiku osvaja mlada Zorka Kolarović, kći glumačkog para, koja je stala na pozornicu čim je prve reči umela da progovori. Za nju na daskama koje život znače, više nema tajni. Posle detinjastih uloga dečaka i potrkala i sentimentalnih devojčuraka, ona konačno počinje da igra ljubavnice. Tako i sama počinje da zavodi i da širi krug obožavalaca. Gospoda uzdišu za čarima mlade heroine, a nju se zaljubljuje i Vojislav Ilić.

Voja je lep, samo tri godine stariji, poeta iz čuvene kuće. Međutim, Zorkinom ocu je jedino važno da „stiša tu zapaljivu atmosferu oko svoje kćeri”, da prestonicom ne pukne bruka, a da on može

na miru da ide u lov sa kraljem Milanom i uživa u vinogradarskom kupusu i vrućoj jagnjetini. Zato odlučuje da uda Zorku za Milana Teodosijevića, blagajnika štedionice u Zemunu, pozorišnog čoveka, znatno starijeg od udavače, bolešljivog udovca. Vojino srce doživelo je razočaranje i utehu je potražio u stihovima jedne od svojih prvih pesama „Uveo cvet”.

Ja ljubljah lepu curicu

Mirisnu, belu ružicu.

Još sinoć moja bejaše,

Jutros je svati uzbraše.

Svet mi je sreću odneo,

Zato sam mladan, uveo.

Ali, mladalačke boli začas prođu, posebno ako se rodi nova ljubav.

Prekoputa kuće Ilića bila je kafana „Kod sedam Švaba”.

Nekoliko godina kasnije u kuću do kafane useli se porodica pokojnog Đure Jakšića. Uz skute udovice Hristine rasli su ptići koje je Đura prerano ostavio: Tijana, Mileva i Beluš, dok je najstariji Miloš otišao da uči zanat. Deca dveju književničkih porodica, Ilićeve i Jakšićeve, počеше druženje, a naročito Đurina Tijana i Jovina Milica.

Vidajući je češće u svom domu, Vojislav se zagleda u mladu i lepu komšinicu. Ni Tijana ne ostade ravnodušna. Dopao joj se krhki mladić, koji je kao i njen otac koračao trnovitim stazama pesništva. Obožavala je pesme koje je pisao.

Skoro tri godine Tijana i Vojislav su sanjali o zajedničkoj sreći, a onda su se venčali.

Venčanje je bilo 14. novembra 1883. godine, u tajnosti. Jova ilić je bio protiv ženidbe sina koji još nije počeo hleb da zarađuje. Ipak, ljutnja ubrzo nestade i Jova prihvati snahu, kćer svog prijatelja Đure. Ubrzo, dođe na svet kći Zorka, pa sin Momčilo. Razveseli se kuća Ilića. Gde ima dece ima i radosti. Vojislav poče da piše kao nikad ranije i korak po korak se približavao najvišem mestu u srpskoj poeziji.

Ali, samo dve godine potraja porodična sreća. Avet smrti dođe u pohode.

Umre sin Momčilo. Krajem novembra 1885. preminu i Tijana u osamnaestoj godini. A za njom i kći Zorka. Od nekada srećne porodice, ostade samo Vojislav, neutešan u svojim stihovima.

**Udar sudbine obiše me nije
Iz groba zaman dozivam te ja
Jesenji vetar u lice mi bije
Priroda čuti oko mene sva.
Čuti i život goni svojim redom,
Ne vidi tugu, ne razume jad,
Ni vrele suze po licu mi bledom,
Ni smrću tvojom oboren mi nad.**

I Zorku Kolarović, udatu Todosić, u to vreme snalazi slična sudbina.

Muž, koji je u početku često poboljevao, sasvim onemoća. Prestala je da glumi i započela je ulogu kućne bolničarke. Dani su joj proticali između davanja injekcija, morfijuma i retkih izlazaka u društvo kada muža izvodi na kolicima.

Nedugo potom, muža je sahranila i ostala sama sa devojčicom u naručju.

Vojislav je takođe sam. Njemu je 26, a njoj 23 godine, sa mnogo strahota preturenih preko glave.

Nastavljanja nekadašnjih snova, ipak neće biti. Da li je Zorka Todosić, koja se vratila na scenu pomišljala na to – nije poznato. Međutim, znalo se da Vojino srce kuca za drugom ženom.

To je rođena sestra Tijanina, Vojina svastika – Mileva, mlađa kćer Đure Jakšića.

Ljubav je spojila ova dva bića slomljena tugom. Tijana je Vojislavu bila

voljena žena, a Milevi rođena sestra. Ali Mileva je bila opčinjena zetovljevom poezijom, on njenom lepotom i ljubav je počela da se razbuktava.

Milorad Pavić, najbolji posleratni Ilićev biograf, našao je da su Mileva i Vojislav kraće vreme izbegli u Varadin i Kamenicu kod Novog Sada, a posle je Vojislav odlazio Milevi kada je postavljena za učiteljicu u Varvarinu.

Protivljenje rodbine, naročito Milevinog brata Miloša, prekinulo je skoro dvogodišnju vezu. Mileva se udala u Prokuplju i ubrzo umrla u 21. godini.

Vojislav se tada okrete kafani.

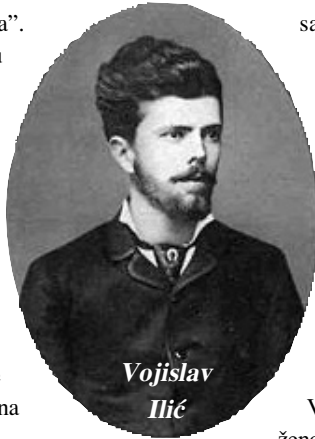
Kao što mu pesme, časopisi rado primaju, tako ga i sa dobrodošlicom dočekuju kafedžije. Obilazi kafanu za kafanom. Za kafanskim stolom piše pesme, a tu prima i honorare. Tijane i dece odavno nema, a sada ni Milevi ne može više da čuje glas.

Mudri otac Jova, uviđa da samo ponovna ženidba može da sačuva bolešljivog sina. Drugog izlaza nema. Odabrao je snahu na sedelci kod prijatelja, Zorku Filipović, a i mladi se dopadoše jedno drugom i svadba je bila zakazana.

Tako se Vojislav 1888. po drugi put oženi.

Posle pet godina harmoničnog bračnog života i velike književne slave, 21. januara 1894. godine, pesnik Vojislav Ilić umire od tuberkuloze u 34. godini. Ostala je Zorka sa kćerkom Svetlanom.

Stari Jova se još više povukao u kuću. Više nikoga nije primao. I dalje je pušio čibuk, čitao i čekao svoj kraj...

Vojislav
Ilić

**SAČUVAJTE OD ZABORAVA
VAŽNE
MOMENTE IZ VAŠEG ŽIVOTA
čestitajte preko nas
rodjendane svadbe, krštenja ...
773.744.0373**

PRETPLATITE SE NA

 ГЛЕДАЛО